عدم استفاده از کنیه ابومحمد برای امام هادی (ع)

این یک احتمال بود. احتمالی هم که آقایان فرمودند را عرض کنم. آن هم خیلی جالب است. از معانی الاخبار صدوق تعبیر «الفطحیة الثانیة» را نقل فرمودند. یعنی یک فطحیه اولی داشتیم که در آن زمان بود. فطحیه ثانیه چه کسانی هستند؟ آن هایی هستند که بهدنبال این بودند که عبدالله بن افطح را امام بدانند و در انتقال امامت به برادر را مشکلی نداشتند؛ مثل سبطین علیهما السلام. پس همینطور به امام کاظم علیه‌السلام آمد و همینطور آمد تا به جناب سید محمد، البته ایشان هم در زمان حیات پدر وفات کردند، ولو مرحوم شیخ در الغیبه دارند که عده‌ای محمدیه هستند که می‌گویند ایشان وفات نکرده و غائب است. اسمش هم که محمد است.

تا یادم نرفته این را هم عرض کنم؛ دیروز یک احتمالی را فرمودند که شاید سؤال از امام عسکری نباشد. از امام هادی علیه‌السلام باشد. عرض کردم امام عسکری ابومحمد هستند، [ولو امام هادی علیه السلام] هم سید محمد دارند. این نکته جالب را سریع عرض کنم؛ والّا در خود حدیث آمده: «مات قاله ابومحمد الحسن بن علی». این تصریح است. حال اگر بگوییم «الحسن بن علی» از ناسخین باشد، این نکته جالب است و چیزهای خوبی را در بردارد. در جلد پنجاهم بحارالانوار، صفحه صد و سیزده از منابع نقل می‌کنند. در باب القاب و اسماء و کنایه امام هادی علیه‌السلام آورده‌اند: «اسمه علی و کنیته ابوالحسن الغیرهما». یعنی اصلاً به امام هادی ابومحمد گفته نمی‌شد. این از چیزهای بسیار جالب است که امام علیه‌السلام با اینکه پسر بزرگشان محمد بود، اما چون روایت معروف «اسمه اسمی» در همه زمانها فعال بود، به امام هادی ابومحمد نگفتند تا زمینه چیزهای دیگر فراهم بشود. ابوالحسن می‌گفتند؛ یعنی حضرت پدر امام حسن عسکری هستند که ایشان امام یازدهم هستند، امام حسن ابومحمد هستند. ببینید چه لطافتی دارد؛ اینکه به‌هیچوجه به امام هادی ابومحمد گفته نشده است.

شاگرد: در امامانی که اسمشان علی است، کنیه ابوالحسن دارند؟

استاد: امام زین العابدین هم کنیه ابوالحسن را دارند. ابوبراهیم، ابوالحسن. ولی ابوالحسن الاول امام کاظم علیه‌السلام هستند. چرا؟ چون وقتی روایت سه ابوالحسن می‌خواستند بگویند، ناچار بودند اینگونه بگویند. ابوالحسن الاول امام کاظم علیه‌السلام هستند. ابوالحسن الثانی امام رضا علیه‌السلام هستند و ابوالحسن الثالث امام هادی علیه‌السلام هستند. در میان روایت رُواة، اولین ابوالحسن امام کاظم علیه‌السلام شدند ولی امیرالمؤمنین علیه‌السلام و امام سجاد هم کنیه ابوالحسن داشتند.

بازبینی #3
ایجاد شده 1 ژانویه 2026 13:47:29 توسط ... .
به روزرسانی شده 4 مارس 2026 16:00:02 توسط ... .